

تورک پوردی

تورکلرک فائده سنه چالیشیر
اون بش کونده بر چیقار

بیل ۷ - جلد ۱۴ - عمومی صای ۱۵۳
۱۶ شباط ، ۱۳۳۴ - صای ۳

قائناشیردی . فقط اجتماعی حیات اودن چیقار
دیشاری ، شهره طاشیدی . فقط شهرلرکز بوتون
حیاتی انحلال ایدن اولرک اودالری طوبلایاجق ،
داغیلان نفوسنی برله شیدیره جک ، ییقیلان جنیل
دیوارلری تشهر ایده جک ، خلاصه دونکی دینی وعائی
تورک حیاتی بوگونکی ملی وجهوری مایه ایله یاشا .
نه جق برطرفدن محرومدر . برطرف یالکیز اوجاقلر
اولایلیر . اوجاقلر یکی تورک حیاتیق قوناقلری در .
نجه اوجاقلرک اؤک مهم واک اصلی و طیفه لری بودر .
بوکون اوجاق دینیلن ملی حیات اولرینه ، شدتلی
احتیاج واردر .

اسماعیل منی

اوراده دائما ملی جوهرلر اریبه رک قانایاجق ، قانایارق
قاریشه جق ، قاریشه قاریشه یکی وامثالسز ملیت
ترکیبلری وجوده کله جک بوتکیلر ، بویکی ملیت
حیاتی نمونه لری اطرافنه یاپیلارق بوتون محیطی قیزد .
یره جق و تکرار یکی برطاقم ترکیبلرک ظهوریه سبب
اولاجق در . ایستورسکیز که ملی برمفکوره دوغسون ؛
ای کوتو ملی برحیات اولمالی که اوندن بر استقبال
جیقسن . اقتدیله « بارقه حقیقت تصادم افکاردن چیقار »
دیئرلر . بنده دییه جکم که : « بارقه ملیت تصادم
حسیاتدن چیتار . ایشته بوتک ایچین حسلری
طوبلایوب بربرینه قانایاق لازم در . اوللری
بو حسلر چادیرده ، قولوبه ده ، قوناقدده اوده

کوجوک حکایه

مائله ارغلی

« مائسیم غورکی » دن :

« . . . او زمانلر قرینده مسلم الاصواب (۱) سلطنت سورردی . طولانی آغای اسمنده ده بر اوغلی
واردی . . . »

قوشانان مظلم یشیلک ییغینه اوزاندی ، ویوصونه
اورتولی ، صارماشیقاه صاریلی طاشلری قانلریله
لکله دی .

روزکار ، سالدیده شرق چنارلرینک آره سند
کورولدیور ، ویا بر اقلر ، هوا ده کوزه کورونمه ز
ایرماقلر آقپورمش کبی حیشیلدا یوردی .

کور دینجینک سسی خفیف وتیره کدی .
طاش یوزینک بوروشقلرنده برنوع سکونتدن ،
کولکدن بشقه هیچ بر عکس یوقدی .
آز برله نمش سوزلری آغزندن بر ، بر دو کولیور ،

بر قوجه یمنی آغاجنک آچیق اُسمر
کوکده سه یاصلاتمش زواللی کور دینجی ، شه
جزیره ده خاطره لرله زنکینه شه رک شیوع بولمش
اسکی بر ماصال اولان حکایه سه ، بویه باشلادی .
آچیق زنک خرقلی ، صرمه ایشاهمه قیه لی
بر تانار غلبه لنی - عصرلرک خراب ایتدیکی خان
سراینک صوک قیه لری کبی قالش طاشلر اوستنده -
بو حکایه جینک اطرافنه او طورمشدی .

آقشامدی ؛ کونش دکنه طوغری آغیر آغیر
اینبوردی ؛ قرمزی شعاعلری ، خرابه لری
(۱) اسلر اصلنده اولدنی کبی آلمقددر .

اوزاق دیارلرک نادر قوشلری ، عاشق خانک
آتشین نوازشلری .

خان اوقیزله برابر بوقولهده کونلرجه قاپانیر
قالیر ، و ذاتاً اوغلی آغایک خانلغک شان
وشهرتی لکله میه جکندن تمامیه امین اولدینی
ایچون ، اوراده حیاتک یورغونقلرینی دیکله -
نذیرر ، اکلنه یردی .

او اوغلکه روس استه پلرنده برباشدن برپاشه
برقورت کبی سرسری سرسری طولاشیر ،
آرقه سنده دهشتلر ، کوللر ، نیشلر وقانلر
ییراقارق جولانلردن دایما زنکین برغیمتله ،
یکی یکی قادیلر ویکی یکی ظفرلرله دوزدی .

برسفر ، آغای ، روسلره قارشى برآقندن
دونوش ایدرکن شرفه صایمیز شلکلر ترتیب
اولوندی ، بوتون میرزالر دعوت اولوندی ،

اویونلر اویناندی ، ضیافتلر ویریلدی . تعلیم
ایچون اسیرلرک کوزلرینه اوقلر چکیلدی .
دشمنک بادی خوفی و خانلغک مدار استادی
اولان قهرمان آغایک ظفرینه ایچکی ییچیلدی .
اختیار خان ده اوغلنک شهرتیه مفتخردی .

اوغلنده بویه برشجاعت اولدیغی کورمک ،
و کندی اولومندن صوکرده ده خانلغک امین
اللره قالاغنی بیلیمک اختیاره غرور و یریبوردی .
بو ، خان ایچون بوبوک برسادتدی . اوغله
قارشى بسله دیکی محبتک بوبوککنی کوسته رمک
ایستیبوردی . اونک ایچون ضیافت ائناسنده
قدحی ائنه آلدی . و برنسلرله مملکتک اکابر
حضورنده اوکا دیدی که :

- آغای ، سن ، خیرلی بر اولادسک .
شکر اللهه ، ورسوله .

وسامملرینک اوکنده کچمش کونلرک هیجانلی
صحنه سی جانلانیوردی .

کور دیدی که : « خان اختیاردی ؛ فقط
حرم دائره سنده برچوق قادینی واردی . هپسی ده
اختیارى سهوردی . چونکه دینجیدی . نوازشلری
طانیلقله ، آتشله طویلیدی . قادیلر کندیلرینی
بوصورتله اوقشایان آدمی هر وقت سهورلر ؛
ایسته رسه او آدمک صاچلری آق اولسون ،
ایسته رسه یوزی بوروش بوروش اولسون ؛
کوزلکک یوموشاق تنده ده دکلدیر ، یاناقلرک
آلنده ده ؛ کوزلکک قوتده در .

قادیلرک هپسی ده خانى سهوردی . فقط
خانک ، جاریه لردن برینه خصوصى برحیثی
واردی . او جاریه دنیه په راسته پلری قازاقلردن
برینک قیزییدی .

و حرم دائره سنک ، درلو درلو دیارلره
منسوب اوچ یوز قادیله مزین حرم دائره سنک
ساکنه لری ایچنده دیکر یولداشلردن چوق
بونى سهور ، بونی دایما برخطله اوقشاردی .
مع مافیه قادیلرک هپسی ده بهار چیچکلری کبی
کوزلیدی ، هپسنک ده یاشاییشلری طانیلیدی .
خان اونلر ایچون نفیس ولذتلی یمکلر حاضرلاندی .
سنی امر ایدردی . و اونلره هر وقت ارزو
ایتدکلری کبی اوینا یوب رقص ایتهلری ایچون
مساعده ویرردی .

فقط قازاغک قیزی ، کوزده سنی ، اکثریا
برقوله نك ایچنه چاغیرتیردی . اوقوله دن دکر
کوز و کوردی . و اوراده بوقیز ایچون ، دنیاده
برقادی بختیار ایده بیله جک هر نه وارسه مو -
جوددی : نفیس غدالر ، شعشه دار قوماشلر ،
آلتونلر ، انواع رنگده طاشلر ، موسیقیلر ،

خان : هیچ برشی ایستهمم ، دیدی .
 واوزون سئلرک ، بویوک بویوک فتخلرک ظفریله
 تاجلانمش بیاض باشی کوکسینه دوشدی .
 آرزو کره ضیافت بیتدی . و بابا اوغل ،
 یان یانه ، سس سس سس سس سرایدن چیقیدیلر .
 حرم دائره سینه طوغری روان اولدیلر .
 کیجه قاپ قارا کلقدی . کوکی قالین برخلی
 کبی اورتن بولوطلرک آرقه سسندنه نه ییلدیزلر
 کورونیوردی ، نه ده آی

کیجه نک ایچنده بابا اوغل خیلی زمان یورو-
 دیلر . نهایت اصواب خان دیدی که :

— بنم عمرم کون کوندن سونیور ، اختیار
 قلم کیتدکجه دهاضعیف ، دهاضعیف چارپیور ؛
 وروحده کی آتش یاواش یاواش کول اولیور .
 او قازاق قیزینک حرارتلی نوازشلری بنم عمرمک
 اتشی وایدینلیدی سویله بکا طولاق ،
 سویله بکا ، بوقیز سکا اوقدر ائرمیدی ؟ آل ،
 یوز دانه قادین آل ، بنم بوتون قادینلرمی آل ...
 فقط اونو بکا بیراق ، یالکیز اونو ...

طولاق آلتای صوصدی وایچنی چکدی .
 — شونک شوراسنده ده قاج کونلک
 عمرم وار ؟ بویور یوزنده احتمال آرتق پک آرزو
 مدت قالاچم ؛ بنم حیاتمک صولک نشه سی اودر ،
 اوکنیج روس قیزیدر . بنی طایر ، بنی سهور .
 او اولمازسه آرتق بن ، اختیاری سهوه چک کیم
 قالیر ؟ کیم ؟ قادینلرمک هیچ بریسی ، آلتای
 هیچ بریسی ! ...

آلتای حالا صوصوردی ..

— سنک اونو اوپدیکسی ، اونک سنی اوپدیکنی
 بیله بیله بن نصل یاشارم ؟ برقادینک قارشیسنده بابالق
 اوغللق یوقدر . طولاق برقادینک اوکنده زهیمز

وهیسی ده کورسلسرینک آهکنی برلشد .
 بره رک پیغمبرک نامنی تقدیس ایستیلر .

او وقت خان دیدی که :

— آله بویوکدر . ده بن حیاته ایکن ،
 بنم کنجکلکی بنم اوغلده خلق ایستدی . و بن
 بو اختیار کوزلرله کورپیورم که یارین اولنراچون
 کونش مؤبد آغیب اولدینی وقت ، بنم قلبی
 قوردلر و بوجکلر کیردیکی وقت بن اوغلده
 داتما یاشاچم . اونک بازوسی قوی ، یورکی جسور ،
 فکری آچقدر . . آلتای ، باباک آلدن نه
 دیلهرسک ، سویله ... سکا ایسته دیکنک شی
 ویره چکم .

اختیار خانک سسی ده دیمه مشدی کی طو-
 لاق آلتای آیاغه قالدی ، و کیجه دکنلری
 کبی سیاه کوزلرند ، طاق قارتاللرینک نظرلری
 کبی آتشین یاقیشلرند برعلو باریلد یارق :
 — باباچم وشوکتیم ... بکاروس جاریبی
 ویر ، دیدی .

خان برقاچ دقیقه ، تام قلبنک رعشه سی
 دیند بره چک قدر برمدت ، صوصدی .
 صوکره یوکسک وقطی برسله :
 — آل اونو ... شو ضیافتی بتیره لم ...
 اوده سنک اولسون ، دیدی .

جسور آلتای ، بشوش ، قارتان کوزلرند
 بویوک برسه وینچ پیریلد یارق ، یوکسک بویله
 آیه آیاغه قالدی ، و باباسنه دیدی که :

— بابام وشوکتیم ... هدیگه کی قیمتی
 بیلورم ، اوت بیلورم . بن سنک اوغلکم .
 قولکم ... بنم قانی داملا داملا آل ، سنک
 اولسون . سنک اوغریکه یکریمی درلو اولومله
 اولمکه حاضرم .

ارککزدر ، اوغلم ... کونلرمی بوسورتله نهایته
ایردیرمک بکازور کله جک ... کاشکه وجودیمی
قابلايان بوتون اسکی یارالردن قانمک آقدیغنی
کوره یدمده ، تک بوکیجه یی یاشایاماز اولایدم
اوغلم ! ...

اوغلی ینه صوصیوردی . حرم دائرمنک
قاپوسنه واردیلر ؛ وباشلری کوسکسینه دوشوک
اوقاپونک اوکنده اوزون مدت سس سز قالدیلر
اطرافلرنده کیجه واردی . کوکده بولوطلر
قوشوشوردی و ، روزکار آغاجلری قیراتهرق ،
صانکه بونلره عناد ترم ایدیوردی .
آلغای طاتلی بر سسله : اونی چوقدندر
سهویورم بابا ، دیدی .
خانده :

— بیلورم ... فقط اونک سنی سهومدیکنی
بیلورم . دیه جواب ویردی .
— اونی دوشوندکجه یورکم پارچالانیور .
— یا بنم قلم ، بنم اختیار قلم ، شمعی
نهیه طولی صانکه ! ...
ینه صوصدیلر آلغای ایچنی چکدی .
— مکر منلا بکا حقیقت سوبله رمش :

قادین ارکک ایچون داتما برمرضدر ، دیردی
کوزل اولورسه ، بشقه لرنده اوکا صاحب اولمق
ارزوسنی اویاندیرر ، قوجاسنی قیصقانچلق عذابلر-
ینه دوجار ایدر ؛ چیرکین اولورسه قوجه سی بشقه
قادینلره ایمره نهرک اذیت چکر ؛ نه چیرکین نه ده
کوزلسه ، ارکک اونی کندی نظرلنده کوزلله شدیرر
صوکره آلداندیغنی آکلا نیجه ده اوقادینک یوزندن
دردلی اولور ..

— خان دیدی که :

— یورک آجیسه ، حکمت دوا اولاماز .

— بر بریمزه آجیالم بابا ..

خان باشنی فالدردی ، واوغله حزنله باقدی
طولاق دیدکه :

— اونی اولدیرم .

دوشونجه لی خان یاواشجه :

— سن نفسکی اوندن ده بندن ده فضله

سهویورسک دییه سوبله دی .

— فقط سنده اولیه ...

یکیدن صوصدیلر .

خان حزنله :

— اوت بنده اولیه ، دیدی .

کدر ، اونی چوقلاشدیریوردی .

— او حالده ، اونی اولدیریورمی یز ؟

خان :

— ویرمه م اونی سکا ، ویرمه م دییه

حایقیردی .

— بنده ارتق اونک آجیسه طایانام ...

یاقلیمی سوک آل ، یاده اونی بکا ویر ...

خان سسنی چیقارما یوردی .

— یاخودده اونی شو طاعک تپه سندن

دکزه آتالم .

خان اوغلنک سسنی برعکس صدا کی تکرار

ایتدی .

— اونی شو طاعک تپه سندن دکزه آتالم .

حرم دائر سندن ایچری کیردیلر . قیز ،

اورده ، یره ، محتشم بر خالینک اوزرینه اوزاتمش ،

اویویوردی . اونک اوکنده طور دیلر . و اونی

اوزون مدت ، سپر ایتدیلر . اختیار خلک

کوزلرندن یاشلر آقیور ، کوموش صاقالدرینه

داملا یور ، واوراده انجیلر کی پارلایوردی ؛

اوغلی ایسه ، اوئانده ، کوزلرندن قیویلجملر

طوقونان دالری اوتله ایتوردی. خیلی یورو-
دیلر. نهایت ایشته دکنزک اوزاق فیشتلیسی
ایشیدیلدی.

اووقت طولاق- یوله اونلرک آرقه سندن
یورو یوردی - باباسنه دیدی که :

— بیراق، بن اوکه کچیم. یوقسه سکا
حنجر صابلا یاجم کلیور.

— کچ اوکه، بویه برارزویه رام اولدیغک
ایچون الله سنی یاعفو ایدر، یاده رد. - نصل
دیله رسه اویله یاپسین - فقط، باباک، سنی عفو
ایدیورم. چونکه سومه نیک نه دیمک اولدیغنی
بیلیم.

نهایت ایشته اوکلرنده درین، سیاه، انکین
دکنز، قایا دینده طالعهلر خفیف حقیف
چیرپینیور: اورا-سی مظلم، صوغوق ومدهش.
خان کنج قیزی اوپه رک الله ایصهارلادق،
دیدی.

آلغایده اونک اوکنده اگیلهرک! الله
ایصهارلادق، دیدی.

قیز آشاغییه، طالعهلرک تریم ایتدیکی یره
باقدی. والیرینی کوکسند کنده یه رک :

— آتیکز بنی، دیدی.

آلغای اوکا قوللرینی اوزاندی، و آنجق
ایکیلده یه بیلدی. خان، قیزی قوللرینک آره سنه
آلدی کوکسند قوتله صیقدی. اوپدی. و باشنک
اوزرینه قالدیرارق قایا باشندن کردابک ایچنه
فیرلاندی. طالعاه او قدر چاتلا بور، اویله برکورولتیه
چاغلا یوردی که خانده اوغلیده قیزک صویه
دوشدیکنی طومادیلر. برسس یوق، هیچ
خان، طاشلرک اوسته بیغیلدی. واورایه،
قارا کلقلرک و کردابک ایچنده دکنزلره

فیشتیبارق، دیشلری غچیردایارق کشدینی زورله
ضوتیوردی. و اوئنده کی حرصدن قازاق
قیزی اویاندی. کوزلرینی آچدی. اوکوزلر
طاتلی، شفق کی پنه یوزینک اوستده پیغمبر
چیچکلری کی آچیلدی.

قیز آلغای بی کورمه دی ولعلکون دودا.
قلربی خانه اوزاندی.

— بنی یورده اوپ قارتال.

خان اوکا یواسجه دیدی که :

— هایدی قالق، زمابه برلکده کله جکسک.
اووقت قیز، هم آلغای، همده قارتالانک
کوزلرنده کی یاشلری کوردی. ذکی بر قیزی.
هرشیی* آکلادی.

— کلیورم، دیدی، کلیورم. نه برینه،
نه اوبرینه، سز بویه قرار ویردیکز. قوی
یورکلکی انسانلر بویه قرار ویرمه لیدرلر، کلیورم.
سس سز سس سز اوچیده دکنزدن یانه یورو-
دیلر. طار بوللرده یورو دیلر. روزکار، بر
قورطنه کورولتیه اسیوردی. کنج قیزنار-
بندی، چابو جاق یورولدی. فقط غرورلیدیده،
اونلره برشی سوبله مده دی.

خان زاده اونک کربده قالدیغنی کورونجه
دیدی که :

— قورقورمیسک ؟

قیزک کوزلری بیلدرملر صاچ یوردی. اوکا،
قانا یان آیقلرینی کوسته ردی.

آلغای قیزه قوللرینی اوزاتارق.

— سنی بن طاشیایم دیدی.

قیز، اختیار قارتالانک بوئنه صاریلدی.
خان، اونی قوللرینک آره سنده برتوی کی
قالدیردی و طاشیددی. اووقت قیز، یوزینه کوزینه

بوتون بوئیلر، روحسز، شیلردر. جانلی اولان
شی، یالکیز برقادینک عشقیدر! او عشق اولما یخه
النسانک حیاتی ده یوقدر. او آدم هر شیلدن
مهجوردور، و اونک کونلری سفیل کونلردر!
اللهه ایصبارلادق، اولادم، عمرک اولدقه،
جناب حقک غفرانی کیجه کوندوز سکا رفیق
اولسون.

خان دکزدن یانه دوندی.

طولاق: بابا، بابا، دیدی.

وفضله برشی سوله مه دی. زیرا یوزینه
اولوم کولومسین آدمه هیچ برشی سوله مه ز.
اوکا یاشامق عشق ویره بیهجک هیچ برشی
یوقدر.

— براق بی.

— الله! ..

— بیایر....

وخیزی آدیملره خان کردابه یاقلاشدی.
کندینی اورایه آتدی.. اوغلی اونی طور دیرامادی.
طور دیراجق قدر وقتیه اولمادی. دکز طرفدن
بوسفرده هیچ برشی طوبولمادی، نه برفریاده،
نه خانک سسقوطنک کورولتوسی؛ ... یالکیز
طالغله اورادهینه فیشقیریور وروز کار وحشی
نغمه لر ترم اییدیوردی.

طولاق آغای اوزون اوزون دکره باقدی
وصوکره:

— اللهم، بکاده بویه قوی بریورک ویر!
دیه حاقیردی.

وکیجه نک ایچنده صاووشدی کیتدی.
ایشته مسلم الاصواب خان بویه تلف اولدی.

طولاق آغای ده قریمه خان اولدی.

رشی اشرف

۴۰۷۳

بولولطیرک برله شیر کی اولدقلری یره، خانک
آق صافانی قیبرداتان روز کارلرله طالغله لرک
چارپشدینی یره، سس سس سس سس باقدی. وقت
کچیوردی. سواده بولولطیر، کندیلرینی قووالایان
روز کارک اوکنده بربری آردی صره قاجیشو.
رلردی. او بولولطیر، قایانک اوستنه سهریش،
اختیار خانک دوشونجه لری کی سیاه و آغیردی.

طولاق: قالق کیده لم، بابا، دیدی.

برشی دیکله یورمش کی طوران خان:

— بکله، دیدی.

آرادن برزمان دهاکچدی. طالغله لر دایما
فیشقیریور، وروز کار آغاچلری صارصارق دایما
قایالره آتیلوردی.

— هایدی بابا! ...

— بکله راز ...

طولاق آغای بوکله لری برچوق دفعه
تکرار ایتدی:

— هایدی بابا ...

خان، صوک کونلرینک سعادتتی غیب
ایتدیکی اویردن قیمیله اایوردی.

— هایدی

یورودیلر. فقط خان درحال طور دی.
اوغلنه صوردی:

— لکن بن زریه کیدیورم؟ یچون، طولاق،

آرتق یاشامق نهیه کرک، مادام که بنم بوتون
حیاتم اوندهیدی؟ بن اختیارم، آرتق بی
کسه سه ومه زکیسه سه ومه دکن صوکره یاشامقده
سبب یوق.

— شهرتک وار، بابا، تورتک وار

— سن بکا اوقیزک ساده براومسینی ویرده،

قارشیلق بونلرک هپسی سنک اولسون